

Ivannikova O. Criteria, indicators and levels of future primary school teachers' linguistic and communicative competence formation

The study is dedicated to determining the criteria, indicators and levels of formation of the linguistic and communicative competence of future primary school teachers, which is extremely relevant in view of the vital role of the teacher's communicative competence in effective education.

The purpose of the article is to identify, systematize and analyze the criteria and indicators that determine the development of language and communicative competence in future primary school teachers, as well as to determine the levels of their formation. The research is aimed at creating a conceptual model for evaluating and monitoring the progress of future teachers in this field, which will be useful for the preparation of effective pedagogical strategies and technologies. To achieve this goal, an integrative review of scientific literature was conducted to consolidate existing definitions and perspectives. The results of the study make it possible to deepen the understanding of linguistic and communicative competence, presenting it as a complex construct that develops at the indicative-preparatory, stereotype-situational and variant-situational levels. At each level, future teachers must acquire certain knowledge, skills and communicative strategies, adhere to appropriate communicative ethics and demonstrate reflective abilities. For each criterion, five indicators were determined, which help to objectively assess the level of formation of language and communicative competence of future teachers. In practice, this research can have a significant impact on teacher education programs by offering a structured approach to the development and assessment of linguistic and communicative competence. This can lead to the training of more effective, communicatively competent teachers, which will positively affect the educational environment and student learning outcomes.

Key words: pedagogy, communication, competence, formation, communicative competence, language-communicative competence, professional training, future primary school teacher.

УДК 378

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.94.13>

Казаннікова О. В.

**ОСОБИСТІСНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА В КОНТЕКСТІ ВОЄННИХ РЕАЛІЙ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ**

В умовах зовнішньої військової агресії проти Української держави набула актуальності проблема можливості успішної реалізації освітнього процесу та здійснення професійної діяльності педагога. У статті аналізуються результати досліджень українських та зарубіжних науковців щодо розкриття змісту поняття «особистісна компетентність», як складової професійної компетентності педагогічного працівника, що сприяє подоланню викликів та є впливовим фактором успішного забезпечення інклюзивного, розвивального та мотивуючого освітнього простору. Визначено, що у контексті дослідження ролі особистісної компетентності в професійній діяльності педагога важливим є не стільки рівень вираження професійно важливих якостей та вмінь особистості, скільки їх системний взаємозв'язок та врахування педагогом ситуаційних можливостей їх реалізації на основі власного життєвого та соціального досвіду педагога, що забезпечуються виявленням навичок гнучкості у професійній діяльності. Сформульовано поняття «професійна гнучкість педагога», яка виявляється в умінні педагога сформулювати педагогічну мету, вибрати оптимальні способи та шляхи співвідношення мети із засобами педагогічного впливу та інтересами здобувача освіти, запропонувавши йому варіанти реалізації індивідуального освітнього маршруту. Автором статті визначено та охарактеризовано основні аспекти виявлення складових професійної гнучкості – інтелектуальну, емоційну та поведінкову, як взаємопов'язаних між собою, які впливають на ефективність застосування теоретичних знань й здійснення педагогічного супроводу навчальної діяльності здобувачів освіти в надзвичайних ситуаціях. У результаті дослідження зроблено висновок про необхідність подальшого дослідження проблеми в аспекті формування навичок професійної гнучкості у майбутніх педагогічних працівників та пошуку форм і методів її формування в процесі фахової підготовки.

Ключові слова: професійна компетентність, особистісна компетентність, професійна гнучкість, інтелектуальна гнучкість, емоційна гнучкість, поведінкова гнучкість, педагог, професійна діяльність.

Виконання мети, завдань реформування та модернізації системи освіти України, впровадження інноваційних освітніх технологій, забезпечення якісних освітніх послуг в умовах воєнних дій потребує насамперед кваліфікованих педагогічних працівників, які здатні до реалізації та підтримки зазначених процесів. На них покладена відповідальність та обов'язки по створенню якісних та оптимальних умов для засвоєння знань здобувачами освіти, формування та розвитку знаннєвих компетентностей й компетентностей, потрібних для їх успішної самореалізації у соціумі.

Воєнні реалії підсилили складнощі дистанційного навчання та призвели до значних змін в освітньому процесі, внаслідок чого педагог зіштовхується зі складними проблемними ситуаціями в різних сферах та видах професійної діяльності, які потребують від нього самостійного розв'язання в межах професійної компетентності. Отже, зростає увага до змісту та рівня сформованості компонентів професійної компетентності педагога: загальної компетентності, інтегральної компетентності, спеціальної компетентності, особистісної

компетентності, інклюзивної компетентності. Здійснення ефективного освітнього процесу в умовах війни вимагає від педагога не тільки професійних знань і навичок, але й розвинутої особистісної компетентності, яка сприяє адаптації до нових умов та подоланню викликів на основі власного життєвого та соціального досвіду, розкриває можливості успішного забезпечення інклюзивного, розвивального та мотивуючого освітнього простору.

Таким чином, питання розвитку особистісної компетентності педагога потребує особливої уваги з точки зору науки і, що найважливіше, педагогічної практики в умовах надзвичайних ситуацій.

Метою статті є аналіз досліджень українських та зарубіжних науковців щодо розкриття змісту поняття «особистісна компетентність» і дослідження взаємопов'язаних між собою її складових: інтелектуальної гнучкості, емоційної гнучкості та поведінкової гнучкості, їх впливу на ефективність застосування теоретичних знань й здійснення педагогічного супроводу навчальної діяльності здобувачів освіти в надзвичайних ситуаціях.

Особистісна компетентність вивчається з позицій різних наук, таких як психологія, педагогіка, соціологія. У дослідженнях проблеми формування та розвитку особистісної компетентності педагога вітчизняними науковцями Н. Бібік, Л. Ващенко, І. Холковською, О. Гулай, О. Мельниченко, Н. Гузій, О. Пометун, В. Радуюло, О. Савченко, С. Трубачовою О. Овчарук відзначено важливу роль особистісної здатності виходити за рамки застосування професійних знань, відомих алгоритмів педагогічних дій, бути готовим та здатним до діяльності в нових умовах, використання в педагогічній практиці доцільних технологій, форм, методів навчання й створенню нових [2].

Зарубіжні науковці John C. Raven, G. Hamel, C.K. Prahalad, Hing Keung Ma визначали особистісну складову в межах дослідження структури соціальної та емоційної компетентності [7, 8, 11].

McClelland особистісну компетентність визначає як поведінкову характеристику, основою якої є мотивація людини до діяльності [9].

G. Cheetham, G. Chivers розглядають дану компетентність як найбільш стійкі риси особистості, що сприяють ефективному виконанню завдань тої чи іншої роботи [10].

У своїх дослідженнях науковиця Ю. Дуднева визначає особистісну компетентність, як володіння засобами та прийомами самовираження, саморозвитку, а також протистояння професійній деформації особистості. Вона виокремила професійну мотивацію, задоволеність процесом праці, наявність позитивної Я-концепції, розуміння власної місії, творчий підхід до управлінської діяльності, наявність позитивного емоційного настрою, володіння прийомами особистісного саморозвитку, самовираження, як важливі складові особистісної компетенції [1].

Дослідниця О. Кононко особистісну компетентність тлумачить як інтегральну характеристику фахівця, яка засвідчується його здатністю свідомо мотивувати, організовувати, регулювати, контролювати та адекватно оцінювати результативність своєї життєдіяльності й вкладених у неї особистісних зусиль, творчо й соціально прийнятно самовиражатися, ефективно розв'язувати проблеми, реалізовувати свої потенційні можливості, орієнтуватися на духовні цінності, набувати індивідуального досвіду, домагатися життєвого успіху [3].

За визначенням О. Шевченко, особистісна компетентність – це інтегральна характеристика, здатність особистості виявляти, осмислювати, проявляти, оцінювати, розвивати, довільно регулювати власні здібності, ресурси, обдарування та соціальні позиції, розробляти, розвивати і втілювати у дійсність свої життєві плани, що базуються на усвідомленні соціальних потреб та особистісних цінностей [5].

На думку О. Шломіна особистісну компетентність доцільно розглядати як інтегровану характеристику якостей особистості, яка є сукупністю пізнавальних відношень і практичних навичок людини, її ціннісно орієнтаційної сфери, вчинків, знань та вмінь. Особистісна компетентність може вважатися базовою характеристикою людини, за якою можливо передбачити поведінку особи в повсякденних життєвих та професійних ситуаціях [6].

Спільним для всіх науково-педагогічних розвідок у визначенні особистісної компетентності педагога є визначення її, як інтегральної характеристики особистості та підкреслення спектру професійно важливих якостей і умінь, які обумовлюють можливість успішної реалізації професійної діяльності у відповідних соціальних умовах.

Узагальнений опис кваліфікаційного рівня фахівця, з відображенням характеристик його головних компетентностей професійної діяльності містить Національна рамка кваліфікацій України. Відповідно до них педагог має володіти поглибленими когнітивними та практичними вміннями/навичками, спеціалізованими вміннями/навичками розв'язання проблем, які необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур, бути здатним інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах, розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, вміти комунікувати та зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументації до всіх учасників освітнього процесу, бути відповідальним та автономним у здійсненні навчального процесу, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів в сучасних реаліях життя [4].

Педагогічній діяльності характерні варіативність та динамізм. В умовах надзвичайних ситуацій їх вплив на реалізацію мети та завдань освітнього процесу посилюється виникненням нетипових проблем та незнаних педагогами ризиків та загроз. Особливого значення для ефективності професійної діяльності педагога в таких умовах набули не стільки рівень вираження професійно важливих якостей та вмінь особистості, скільки їх системний взаємозв'язок та врахування ситуаційних можливостей їх реалізації, що залежить від його вміння адаптуватися до нових умов – виявлення ним гнучкості у професійній діяльності.

Професійна гнучкість педагога є складовою особистісної компетентності та інтегральною характеристикою, що виявляється в умінні сформулювати педагогічну мету, вибрати оптимальні способи та шляхи співвідношення мети із засобами педагогічного впливу та інтересами здобувача освіти, запропонувати йому варіанти реалізації індивідуального освітнього маршруту. Від того наскільки точно педагог зміг досягти мети, гнучко змінюючи шляхи та методи її досягнення, визначає результативність практичної діяльності педагога [2].

Виявлення педагогом професійної гнучкості є свідченням його навичок адаптуватися та вдосконалювати своїх професійні компетенції у відповідності до нових вимог здійснення освітньої діяльності. На рівень гнучкості педагога впливає його готовність до навчання протягом усього професійного життя, вивчення та застосування ефективних педагогічних технологій, сприяння реалізації змін у навчальних програмах та освітніх вимогах, а також вміння працювати зі здобувачами освіти з різними потребами та здібностями.

Професійна гнучкість педагога містить взаємопов'язані між собою інтелектуальну, емоційну та поведінкову гнучкості, які забезпечують ефективне використання теоретичних знань і професійних компетенцій у процесі педагогічного супроводу навчальної діяльності здобувачів освіти в різних ситуаціях, що є важливим у мінливих воєнних реаліях.

Інтелектуальна гнучкість педагога передбачає його вміння системно мислити, аналізувати інформацію, автономно здійснювати пошук шляхів реалізації пізнавальних потреб та самореалізації, як власних, так і здобувачів освіти, що сприяє його адаптації до змін, визначенню нової траєкторії професійної діяльності, раціональному реагуванню на виклики і знаходженню ефективних способів виконання своїх професійних обов'язків. Педагог з розвинутою інтелектуальною гнучкістю доцільно використовує та ефективно трансформує сучасні технології, стратегії навчання, враховуючи потреби й можливості учнів, застосовує власний досвід використання/експериментування у поєднанні різноманітних форм, методів, підходів до вирішення професійних завдань, визначає алгоритми їх застосування, аргументовано відстоює своє рішення, що сприяє адаптації і трансформації освітнього процесу, навчальних планів та продовженню освіти в умовах ресурсних обмежень.

Емоційна гнучкість педагога – це ціннісно-емоційне сприйняття професійної діяльності: вміння керувати емоційними реакціями на зміни умов педагогічної діяльності, дії учасників освітнього процесу, особливо в стресових ситуаціях, давати учням позитивний приклад реагування на них; вміння вибудовувати, керувати взаємовідносинами з оточуючими, зберігати емоційну стійкість, бути чутливим до емоційного стану учнів і знаходити ресурси підтримки себе й учнів у складних моментах, створювати комфортне освітнє середовище особливо для тих дітей, які отримали психологічну травму та потребують психоемоційної підтримки.

Поведінкова гнучкість педагога – це вміння змінювати стереотипи та закріплені уявлення про поведінку відповідно до ситуацій і обставин, контролювати свої дії і реакції, робити адекватний та доцільний вибір дій у складних ситуаціях на основі аналізу минулих і справжніх подій.

Гнучкість поведінки педагога сприяє послідовному дотриманню під час освітнього процесу принципів педагогічного такту (дотримання якого набуває важливого значення в умовах війни): гуманістичного спрямування педагогічного впливу, педагогічного оптимізму, поєднання поваги та вимогливості, принцип міри.

Гуманістичний педагогічний вплив педагога виявляється у поважливому ставленні до особистості кожного учасника освітнього процесу, піклуванні про фізичне й моральне здоров'я здобувачів освіти, розпізнаванні їх прагнень та настроїв, які є важливою умовою для підтримання з ними духовного та емоційного контакту.

Педагогічний оптимізм педагога сприяє позитивному сприйняттю особистості кожного учня, віру в їх можливості та впевненості педагога в реалізації проектування розвитку кожного учня, виявленню до них чуйності, доброзичливості та толерантності, створенню умов для бадьорого та життєрадісного настрою під час навчальної діяльності, готовності допомогти учням повірити у свої сили досягати цілей у навчальній діяльності та особистісному саморозвитку, незважаючи на складні та непередбачувані обставини.

Поєднання поваги та гуманного ставлення з вимогами та контролем, послідовність дій педагога, дотримання чесності у взаєминах, захист їх людської гідності, в той же час непримиренність до порушень моральних норм з боку учнів, сприяє побудові та зміцненню конструктивних і відкритих взаємовідносин. Вимогливість вчителя, яка враховує індивідуальні особливості здобувачів освіти, їх внутрішню позицію є виявленням поваги до них та запорукою розуміння учнями дій педагога.

Важливим фактором конструктивного педагогічного впливу є почуття міри, який сприяє саморегуляції власної поведінки педагогом та корекції своїх дій, зміцненню авторитету й довіри до педагога, розвитку партнерських відносин між учасниками освітнього процесу.

Отже, розвинута особистісна компетентність педагога, зокрема професійна гнучкість, є надзвичайно важливою умовою здійснення професійної діяльності в непередбачуваних обставинах та обмеженнях, спричиненими воєнними діями. Професійна гнучкість (інтелектуальна гнучкість, емоційна гнучкість, поведінкова гнучкість) включає навички педагога швидко реагувати на зміни, потреби учнів, відповідно до яких доцільно та ефективно змінювати свої методи, стратегії та підходи в навчанні, використовувати різноманітні ресурси й інструменти для здійснення освітнього процесу. Великий стрес та емоційне напруження як у педагогів, так і учнів, вимагає від педагога вміння контролювати власні емоції, знаходити способи та ресурси для зняття емоційного напруження, що сприяє зосередженості на потребах учнів, їх емоційної підтримки та психологічної стабільності. Дотримання педагогом принципів педагогічного такту допомагають педагогу виявляти гнучкість у діях, бути професійно зосередженим і етичною особистістю, що сприяє забезпеченню інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору в умовах надзвичайних ситуацій.

Висновки. Таким чином, вважаємо за необхідне відзначити важливість в забезпеченні якісної освіти в умовах воєнних реалій особистісної компетентності та її складової – професійної гнучкості, як *інтегральної характеристики*, що виявляється в умінні сформулювати педагогічну мету, вибрати оптимальні способи та шляхи співвідношення мети й засобів педагогічного впливу з інтересами здобувача освіти, запропонувати йому варіанти реалізації індивідуального освітнього маршруту. Професійна гнучкість педагога включає взаємопов'язані між собою інтелектуальну, емоційну та поведінкову гнучкості, які забезпечують ефективне використання професійних компетенцій, теоретичних знань з урахуванням ситуаційних можливостей реалізації освітнього процесу та педагогічного супроводу навчальної діяльності здобувачів освіти в різних ситуаціях, що є важливим у мінливих воєнних реаліях. Порушена нами проблема є актуальною для подальшого дослідження в аспекті формування та розвитку навичок професійної гнучкості майбутніх педагогічних працівників і пошуку ефективних методів її формування в процесі фахової підготовки.

Використана література:

1. Дуднева Ю.Е. Компетентність керівника як основа формування його іміджу. URL : http://khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_125/19.pdf.
2. Казаннікова О.В. Формування професійної компетентності соціальних педагогів у процесі виробничої практики : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 Мелітопол. держ. пед. ун-т ім. Богдана Хмельницького. Мелітополь, 2019. 394 с.
3. Кононко О. Л. Особистісна компетентність майбутнього педагога: зміст, структура, умови формування. URL : <https://ojs.itup.com.ua/index.php/iiu/article/view/187/188>.
4. Національна рамка кваліфікацій. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>.
5. Шевченко О. М. Формування особистісної компетентності старшокласників. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. 2012. Вип. 5. URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2012_5_51.pdf
6. Шломін О. Ю. Особливості особистісної компетентності працівників підрозділів превентивної діяльності національної поліції. URL : <http://pb.univd.edu.ua/index.php/PB/article/view/211/181>.
7. John C. Raven. The Free Social Encyclopedia. URL : <https://alchetron.com/>.
8. Ma Hing Keung. The moral development of the child: an integrated model URL : <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpubh.2013.00057/full>.
9. McClelland D. Identifying competencies with behavioural&event interviews *Psychological Science*. 9(5). 1998. P. 331–339. URL : http://www.interviewedge.com/articles/m_art196.htm.
10. Cheatham G., Chivers G. The reflective (and competent) practitioner: A model of professional competence which seeks to harmonize the reflective practitioner and competence&based approaches *Journal of European Industrial Training*. 1998. Vol. 22. № 7. P. 267–276. URL : http://www.hecademy.ac.uk/assets/documents/resources/heca/heca_cp18.pdf
11. Prahalad C.K., Hamel G. The Core Competence of the corporation *Harvard Business Review*. 1990. № 3. С. 68.

References:

1. Dudnieva Yu.E. Kompetentnist kerivnyka yak osnova formuvannia yoho imidzhu. [The manager's competence as a basis for forming his image] URL: http://khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_125/19.pdf.
2. Kazannikova O.V. Formuvannia profesiinoi kompetentnosti sotsialnykh pedahohiv u protsesi vyrobnychoi praktyky [Formation of professional competence of social teachers in the process of industrial practice]: dys. ...kand. ped.nauk: 13.00.04 Melitopol. derzh. ped. un-t im. Bohdana Khmelnytskoho. Melitopol, 2019. 394 s. [in Ukrainian]
3. Kononko O.L. Osobystisna kompetentnist maibutnoho pedahoha: zmist, struktura, umovy formuvannia. [Personal competence of the future teacher: content, structure, conditions of formation]. URL : <https://ojs.itup.com.ua/index.php/iiu/article/view/187/188>.
4. Natsionalna ramka kvalifikatsii. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 23 lystopada 2011 r. № 1341 (v redaktsii postanovy Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25 chervnia 2020 r. № 519). [National Qualifications Framework. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>.
5. Shevchenko O.M. Formuvannia osobystisnoi kompetentnosti starshoklasnykiv. Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. 2012. Vyp. 5. [Formation of personal competence of high school students]. URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2012_5_51.pdf
6. Shlomin O.Iu. Osoblyvosti osobystisnoi kompetentnosti pratsivnykiv pidrozdiliv preventyvnoi diialnosti natsionalnoi politsii. [Peculiarities of personal competence of employees of units of preventive activities of the national police]. URL : <http://pb.univd.edu.ua/index.php/PB/article/view/211/181>. [in Ukrainian]
7. John C. Raven. The Free Social Encyclopedia. URL : <https://alchetron.com/>.

8. Ma Hing Keung. The moral development of the child: an integrated model. URL : <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpubh.2013.00057/full>
9. McClelland D. (1998). Identifying competencies with behavioural&event interviews. URL : http://www.interviewedge.com/articles/m_art196.htm.
10. Cheetham G. (1998). The reflective (and competent) practitioner: A model of professional competence which seeks to harmonize the reflective practitioner and competence&based approaches. Journal of European Industrial Training. URL : http://www.heacademy.ac.uk/assets/documents/resources/heca/heca_cp18.pdf
11. Prahalad C. K. (1990) The Core Competence of the corporation / C. K. Prahalad, G. Hamel / Harvard Business Review

Kazannikova O. Personal competence of the teacher in the context of military realities: challenges and opportunities

In the context of external military aggression against the Ukrainian State, the problem of the possibility of successful implementation of the educational process and professional activity of a teacher has become relevant. The article analyzes the results of research by Ukrainian and foreign scholars on the disclosure of the content of the concept of "personal competence" as a component of the professional competence of a teacher, which helps to overcome challenges and is an influential factor in the successful provision of an inclusive, developing and motivating educational space. It is determined that in the context of studying the role of personal competence in the professional activity of a teacher, it is important not so much the level of expression of professionally important qualities and skills of a personality as their systemic interconnection and the teacher's consideration of situational opportunities for their implementation based on the teacher's own life and social experience, which are ensured by the identification of flexibility skills in professional activity. The author formulates the concept of "professional flexibility of a teacher", which is manifested in the teacher's ability to formulate a pedagogical goal, choose the best ways and means of correlating the goal with the means of pedagogical influence and the interests of the student, offering him or her options for implementing an individual educational route. The author of the article identifies and characterizes the main aspects of identifying the components of professional flexibility – intellectual, emotional and behavioral, as interrelated, which affect the effectiveness of the application of theoretical knowledge and the implementation of pedagogical support for the educational activities of students in emergency situations. The study concludes that it is necessary to further study the problem in terms of developing professional flexibility skills in future teachers and to find forms and methods of its formation in the process of professional training.

Key words: professional competence, personal competence, professional flexibility, intellectual flexibility, emotional flexibility, behavioral flexibility, teacher, professional activity.

УДК 378.093.5.011.3-051:[373.3/5:81'243]:37.091.3

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.94.14>

Каніболоцька О. А.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ НЕПЕРЕРВНОСТІ

Стаття присвячена вивченню та аналізу методологічних підходів до забезпечення професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов в умовах неперервності освітнього процесу. В дослідженні розглядаються сучасні тенденції в галузі інішомовної освіти, їх вплив на формування професійних компетентностей майбутніх учителів іноземних мов у контексті неперервності, а також окреслюються ключові методологічні підходи: компетентнісний, системний, діяльнісний, особистісно зорієнтований, комунікативний, культурологічний, аксіологічний, акмеологічний. Представлені методологічні підходи спрямовані на оптимізацію процесу навчання та підготовки кваліфікованих педагогічних кадрів для сучасної системи освіти. Аналіз цих підходів у контексті неперервної освіти дозволяє визначити ефективні стратегії навчання та підготовки, спрямовані на підвищення якості освіти й адаптацію майбутніх учителів іноземних мов до вимог сучасного освітнього середовища.

Зокрема, розглядаються переваги й можливі виклики у ході використання кожного із цих підходів у сучасних умовах неперервного навчання та підготовки фахівців з іноземних мов. Автор статті характеризує особливості методологічних підходів, пояснює їх вплив на формування професійних компетентностей майбутніх учителів іноземних мов. Дослідження спрямоване на краще розуміння та оптимізацію освітнього процесу, що є значимим для підготовки висококваліфікованих учителів іноземних мов, здатних працювати професійно і творчо в умовах сучасного освітнього середовища. Увага акцентується на особливостях організації неперервної професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов, які є необхідними для формування висококваліфікованих фахівців, конкурентоздатних на сучасному освітньому ринку. Представлені матеріали є важливим джерелом інформації для педагогів, дослідників і всіх тих, хто зацікавлений у поліпшенні процесу навчання іноземних мов. Результати дослідження можуть бути корисними для вітчизняних освітніх установ, а їх використання сприятиме вдосконаленню системи професійної підготовки вчителів іноземних мов у різних закладах освіти.

Ключові слова: методологічні підходи, неперервна освіта, вчитель іноземної мови, професійна підготовка, концепція професійної підготовки.